

NEHÁNY SZÓ A SPORTRÓL.

Írta: HANVAY ZOLTÁN.

SPORT! A világ legcsodálatosabb nemzetközi szava. Valóságos Globtrotter. Ilyet is csak az angol produkálhatott. Kénytelen tőle kölcsönkérni az egész «orbis pictus», mert azt, a mit ez jelent, egy szóban a világ egyetlenegy nyelvében se lehet kifejezni.

A Sport magában foglal minden olyan foglalkozást, a mely kedvtelésből, tehát nem üzletszerűleg üzetik s egyben edzésül szolgál, még pedig akár a test, akár a lélek, akár együttesen mind a kettő számára. Ugyanazért nem helyeselhetem azt, hogy a «Pallas Nagy Lexikona» a sakkot kizárja a Sportok köréből. Abban azonban már föltétlenül igaza van, hogy a sportcikkek gyűjtése nem Sport és sportkereskedő nem Sportsman.

Csak úgy hirtelenében, a hogy a tollunk hegyére kerül: az «Angling», «Booting», «Boxing», «Automobil», «Cycling», «Riding», «Polo», «Skatting», «Lawn Tennis», «Criquet», «Croquet», «Foot Ball», «a mi elhanyagolt gyönyörű Métánk», «gyermekünk pitykézése és bigézése», «Racket», «Yachting», «Billiard», «Feneing», «Wrestling», «Fishing», «Sea Fishing», «Golf», «Mountainering», «Raceing», «Steeple chaseing», «Swimming», «Hunting» és még a jó Isten tudná hányféle «ing», ez mind Sport.

Csupán kedvtelésből Sport a kártya is, sőt így az a baccarat és a trente et quarante is. De semmiképen nem Sport sem a montecarloi casino, sem a mi kaszinóink hazardjátékai, a melyeknél az esély és cél a játékos önmagának, vagy barátjának tönkretétele, mert úr ösmeretlennel nem játszik.

Ha én pointerkölykeimet vadász uraknak eladom, ez Sport. De ha ezeket úgy árulom, mint csikóimat, borjuimat: ez már nem Sport, de üzlet (Business.)

A Sport és business között való különbséget talán legjobban megvilágosíthatom következő példával. Anglia nagy Oldman miniszterelnöke: GLADSTONE mindennap föl-vágott bizonyos mennyiségű fát s ez GLADSTONE-nél Sport volt, GLADSTONE ezért sohasem lett napszámos. Ellenben a lipthói tót atyafi Budapesten mindennap rengeteg mennyiségű fát vág föl és daczára ennek, bárminő dressben is csinálná ezt, sohasem lesz Sportsman, de örökre napszámos marad.

A «Hunting», a vadászat, kétségkívül Sport s mégis a finom érzékű angol distinctió nem minden módját ismeri el Sportnak. MR. WILLIAM ARKWRIGHT híres monografiájában: «The Pointer and his Bredecessors» ezt írja: «Sokan összezavarják a Sportsmant

a Sportingmannel. Sportsman az, a ki üzi a mezőny Sportját, vadászik, halászik és madarászik. De valóban zavarba jövünk, ha Sportsman néven híjják azokat, a kik fogadnak a lóversenyeken a nélkül, hogy érdeklődnének a lovak iránt, vagy a kik a körön belül drága díjért lövöldözik a galambokat, avagy a kik hátulról hektoszámba lövik a mocsárfajdokat, ámbár röptében alig ismernének reá, legföljebb sauceszal a tálban. Sok író a hajtóvadászatról úgy ír, mint a vizslászat rokonáról. Holott a kettő között csak az a közös, hogy mind a kettőn van fegyver és mocsárfajd is. De, ha ennyi elég a rokonság megállapításához: úgy egy füst alatt említhetik SHAKESPEARE-t is és a Shooting Timest is. Pedig a lényeg és a szellem egészen más. Sokat mulattam oly írókon, a kik azt vitatták, hogy mivel a hajtóvadászat eredményesebb, az a valódi vadászati modor, lévén a zsákmány nagyobb. Kereskedelmi szempontból igazuk lehet; de hát a hálóval való halászás nem eredményesebb-e s mégis ennek daczára nem nemesebb multság-e a horgászat? Valódi Sportsman a mennyiséget sohase emeli a minőség fölébe. Négyheti nemes Sportnak négy napi mézárásra való degradálása sohase helyeselhető. A sietség elsorvasztja minden élvezet delikát himporát. Ez illő lehet az üzletemberhez, a kinek kapkodnia kell a szabad vasárnap után, de a valódi Sportnak szűznek kell maradnia a banküzlettelől. Elnézem nektek tömeges pusztításaitokat s tömeges püfogatásaitok tömeges eredményeit pique-niquejeiteken. Ám tegyétek olcsóbbá a menüt; csak aztán a sportot ne írjátok nagy S-sel! A vizslászat önös, nem társaságos s legkevésbé üzletszerű foglalkozás. De vajjon az-e a cserkészés és a horgászat? A hajtóvadászat — úgy gondolom — a tömeggyilkolás glorifikációja, a modern vadászat kiegészítője a mások rovására és tartsák bár a vadászat crémjének: csak képzeletben az. Részemről beismerem jogosultságát olyik területen s oly uraknál, a kik meg nem bírják a vizslászat fáradalmait. De a hátam borsószik annak a hallatára, hogy jó vizslászmocsarak hajtóvadászati területekké alacsonyítatnak le, már csak azért is, mert a mocsárfajd elvadul, megváltoztatja a természetét s erős zaklatás mellett végképen elhagyja hazáját).

Szebben alig lehetne megmagyarázni azt, hogy a Sportot csak annak nemesen való gyakorlata teheti genuinus Sporttá.

Mint mindennek e világon, a Sportnak is megvannak hozzátapadó parazitái. Vannak ál-, sőt vannak aljas sportok is.

Az álsportok közé tartoznak: az akarnokoskodás és a politikában való sportúzés. Miután azonban alapjuk s végcéljuk mindig üzlet a mások rovására: ezek nem foglalhatnak helyet a Sportok sorában.

Az aljas sportok legutálatosabb fajtái: az asztfaltbetyárság és az erénynyel, az emberhússal való kereskedés. Ugyanezért szó sem essék róluk.

A genuinus Sportoknak nagy irodalma van. E részben is mi szégyenletesen szegények vagyunk; de e kincseknek egész halmozát találjuk Angliában. Ezen kincsek nagy jövedelmet is hajtanak írójuknak... ottan.

Ha valakinek nálunk eszébe jutna Sportkönyvet írni, ha *Aranyul* írna is csupa aranydolgot, alig kapna kiadót. Ha pedig azon bizarr gondolata támadna, hogy maga adja ki: biztosan belé ütne a lapos guta amúgy se valami duzzadt tárczájába.

És Angliában? MR. WILLIAM ARKWRIGHT föntemlített monografiája 750 számo-

zott példányban jelent meg. Ára 3 £ = 72 korona. A mint jelezték, azonnal megrendeltem s példányom a 635. számot viseli. $750 \times 72 = 54.000$ korona. Egy hét alatt elkapták mind. Pedig jegyezzük meg, ez egy egészen speciális mű. A Sportnak a Hunting csak kis része. A Huntingnak is a fegyverrel való vadászat, ennek ismét csak töredéke a vizslával való vadászat. A Pointer pedig a vizsláknak csak egyik alosztálya. Igaz azonban az is, hogy ARKWRIGHT se minden bokorban terem még Angliában sem.

Tessék ebből az angol s a mi viszonyainkra a consequentiát levonni. Bátran szőrcsuhát ölthetünk, akár az ottani Sportviszonyok, akár vagyonsági, akár irodalmi fejlettség tekintetéből. És lettünk légyen bárminő Búrbarátok: az a zsidónak csufolt ánglius mégis csak irigylésreméltó ánglius marad. Az alkotmányunk régisége egyenlő volna. Más kérdés, hogy hogy tudunk azzal is élni. De minden egyéb téren a keresztyén időszámításnak legalább is a felével kullogunk Anglia után.

